

Wandelroute De Palms bij Meppen

Bertus Boivin, Eric van der Bilt

Vlakbij de weg van Zweeloo naar Coevorden ligt het prachtige authentieke Drentse esdorp Meppen. Een oud Drents dorp met alles erop en eraan: hoge essen, madelanden langs de beek, heide en zandverstuivingen tot aan de rand van het dorp. Deze korte wandeling brengt u langs de oude boerderijen in het dorp via de Mepperdennen naar De Palms. Het is een heideterrein van 'slechts' 19 hectare. Klein maar fijn, zou je kunnen zeggen: vrijwel nergens in Drenthe vindt u zulke mooie jeneverbesstruwelen als hier. 'Palmbossies' zeggen we in Drenthe.

Informatie over de wandelroute

Lengte route 3,5 km

Startpunt informatiebord van Het Drentse Landschap aan het eind van de Middendorpsstraat, die begint aan de doorgaande Mepperstraat ter hoogte van de dorpspomp.

[Routebeschrijving via Google](#)

Gps-coördinaten

52°47'12.6"N 6°41'36.9"E

Openbaar vervoer

Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

Buslijn Emmen-Hoogeveen, uitstappen bij halte Driesprong bij Meppen.

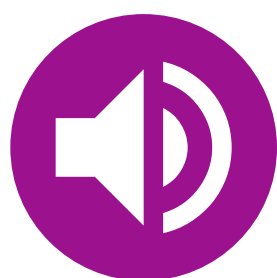
Honden en begaanbaarheid

Honden zijn niet toegestaan vanwege het vee. De smalle paden van De Palms zijn ongeschikt voor mensen die slecht ter been zijn.

Afkortingen

LA linksaf, RA rechtsaf, RD rechtdoor

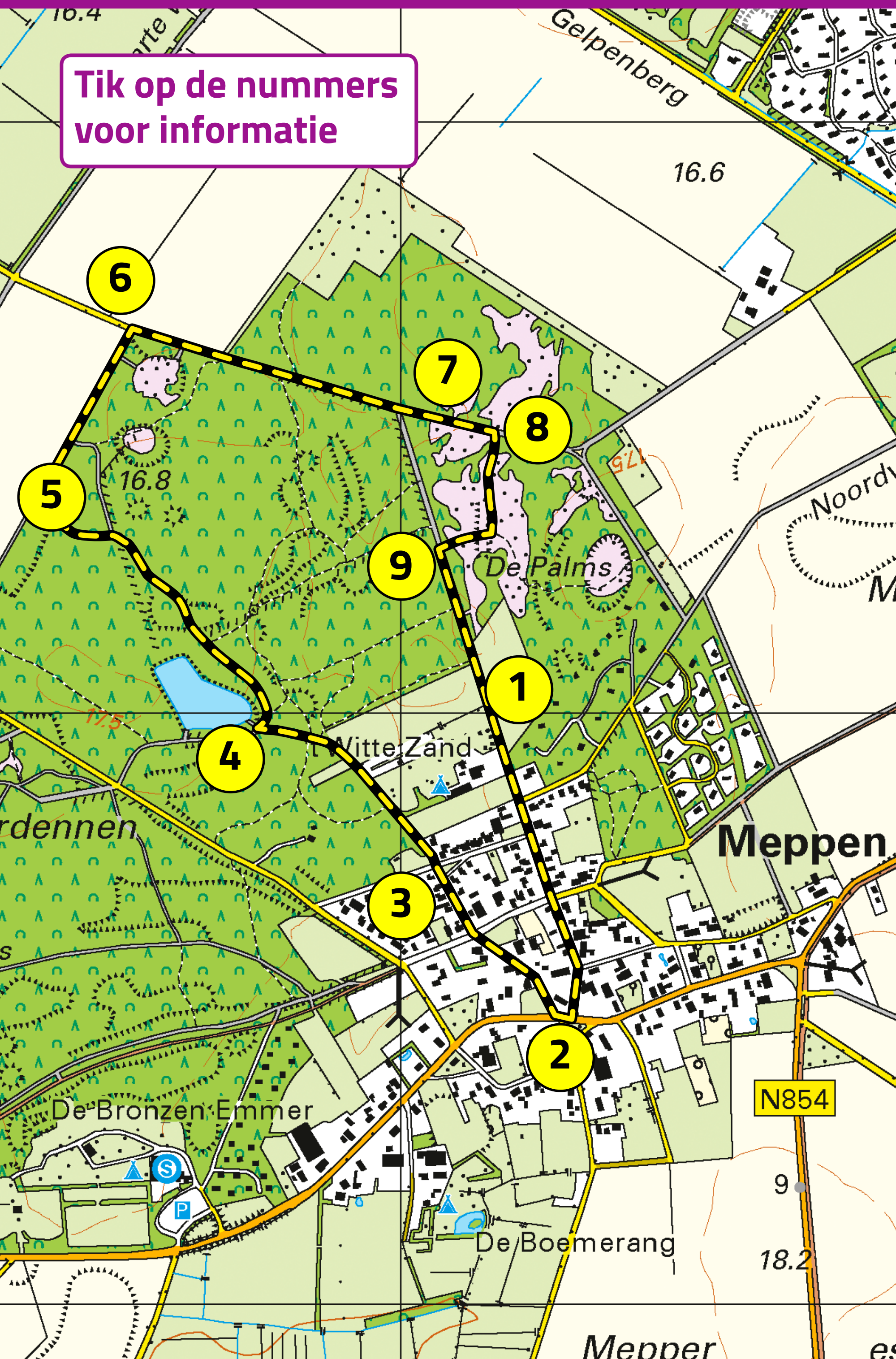
.....
Deze pdf werkt het beste in Acrobat Reader of ibooks. Wilt u de pdf printen kies dan in Acrobat > meerdere > 4 pagina's per vel.

Audiotour (8 min)

Route De Palms

Tik op de nummers voor informatie

1 Schots en scheef

kaart

- Vanaf het informatiebord loopt u langs de Middendorpsstraat terug in de richting van het dorp.
- Doorlopen tot de Mepperstraat.

Waarschijnlijk is Meppen al in de vroege middeleeuwen ontstaan. De omstandigheden waren ideaal voor het boerenbedrijf: bruikbare grond en goede ligging. Op de hoge zandgronden ten zuidoosten en oosten van het dorp werden akkers aangelegd: op de Mepper Esch en de Molenesch.

In het beekdal van de Marsstroom ten westen van het dorp was meer dan voldoende weiland en hooiland. Naar het noorden liepen tussen de boerderijen door brede schapendriften waarlangs de scheper de kudde van het dorp dagelijks naar buiten bracht.

Op het eerste gezicht lijken de boerderijen van Meppen schots en scheef door elkaar te staan. Als u goed kijkt, zult u zien dat ze zo liggen om de wagens gemakkelijk door de baanderdeuren de deel op te kunnen rijden.

Vrijwel elke oude boerderij in Meppen heeft nog z'n eigen schaapskooi waar de schapen vroeger 's nachts op een laag heideplaggen de voor het boerenbedrijf van die tijd onmisbare mest achterlieten. De oudste boerderij van Meppen vindt u op nummer 2 in de Middendorpsstraat. Boven de deur in de voorgevel staat het jaartal 1699. De gebinten en een deel van het vakwerk zijn ouder.

2 Oud en nieuw

kaart

- **Bij de Mepperstraat gaat u rechtsaf. Vervolgens neemt u meteen rechtsaf de Driftweg.**
- **Op de kruising met De Brinken gaat u rechtdoor. Vanaf hier heet de weg de Veentiesweg.**

Onderweg ziet u hoe de eigenaren van de boerderijen op zoek zijn gegaan naar oplossingen om hun oude boerderij als woonhuis bewoonbaar te krijgen. De een is daar duidelijk beter in geslaagd dan de ander. Let bijvoorbeeld eens op plaatsing en vorm van dakramen en dakkapellen. Ook de manier waarop men met de baander is omgesprongen, laat daar iets van

zien. Zijn het grote deuren gebleven met een straatje ernaartoe of verving de eigenaar de baander door grote ramen met een tuintje ervoor?

Verderop langs de Veentjesweg liggen nieuwere woningen. Verdwenen is het losse karakter van het oude dorp. Alle boerderijen en op boerderijen lijkende moderne woningen liggen keurig met de voorkant aan de straat. Hekjes, heggen en schuttingen zijn hier nodig om de grens van het mijn en dijn te markeren.

3 **Veentjes langs de weg** **kaart**

- **Op de kruising met de Bosrand blijft u de Veentjesweg rechtdoor volgen.**
- **De weg wordt een zandpad.**

Destijds liep de Veentjesweg door een reliëfrijk gebied met kale zandheuvelds en langs talrijke veentjes die de weg zijn naam gaven. Hier en

FOTO: HENNY LEIJTENS

daar wat vlak land dat als weiland kon worden gebruikt of waar iets kon worden verbouwd. Links van de weg ziet u een prachtig in het bos gelegen weiland dat een eeuw geleden op de heide lag.

4

Bomen op het zand

kaart

- Bij de plas in het bos neemt u het bospad rechtsaf door de Mepperdennen.
- U volgt het bospad zo'n 400 meter en neemt dan het smallere pad linksaf.

Voordat het bos werd aangelegd, was de grote plas een van de vele veentjes tussen de zandduinen. Het Mepper Palmerzand staat al op de Franse kaart uit 1811. Aan het eind van de 19e eeuw begonnen particuliere ontginners hier bos aan te leggen. De greppels en walletjes

door het bos stammen deels nog van vóór de bosaanleg. Ze werden gegraven en opgeworpen toen het eigendom van het veld over de markengenoten verdeeld werd. Het gaat om eigendomsgrenzen van meer dan honderd jaar geleden. De Mepperdennen is op dit moment deels eigendom van Staatsbosbeheer en deels particulier bezit. In het bos zult u moeiteloos het reliëf van de oude zandverstuiving herkennen. Destijds werden de zandduintjes voornamelijk met grove den vastgelegd. Later werd een deel van de Mepperdennen gebruikt als productiebos met lariks. Verderop in het bos komt u in stukken die het beste getypeerd kunnen worden als dichtgegroeid heideveld. Echt ontgonnen is de grond hier nauwelijks. Het laat zien wat er met een heideveld gebeurt als de schapen de natuur niet langer 'kort houden'. Hier ziet u de eerste exemplaren van de jeneverbess tussen de bomen staan.

5 Zandweg langs bosrand **kaart**

- Aan het eind van het pad neemt u de zandweg rechtsaf die de bosrand volgt.

6 Keuzes maken **kaart**

- De zandweg komt uit op een betonweg. Daar gaat u rechtsaf.

U loopt op de grens van cultuur en natuur. Althans zo lijkt het, maar aan de natuur rechts van het pad zijn destijds evenveel keuzes voorafgegaan als aan de akkers op het Mepperveld. Het is interessant om je af te vragen hoe het komt dat sommige delen van het oude Mepperveld akkerland zijn geworden en andere gedeelten heide zijn gebleven of tot bos werden omgevormd. Dat hing onder andere van af wie toen eigenaar was. De een had meer middelen en mogelijkheden om te gaan

STEKELBREM / FOTO: EDWIN SMIT

ontginnen dan de ander. En dan was er de kwaliteit van de grond en het geaccidenteerde terrein dat het aanmaken van de grond stukken duurder maakten. Soms was het aanleggen van productiebos de beste optie. Een derde factor was de tijd: hoe langer een eigenaar wachtte met ontginning des te meer kans hij liep dat hij voor zijn plannen de handen niet meer op elkaar kreeg. Sinds 1964 mag er in Nederland geen 'woeste grond' meer worden ontgonnen.

7 Jeneverbes

kaart

- **Links van het pad kunt u via een klaphek in het raster het bosje een eind inlopen.**
- **Ook een eindje verderop, links voorbij het wildrooster langs het pad op de grens van het bos en De Palms kunt u het bos even in.**
- **Daarna weer teruglopen naar de weg.**

Toen de heide niet meer werd begraasd, kregen allerlei planten en bomen de kans zich te ontwikkelen. Het meest sprekende voorbeeld is de jeneverbes. In enkele tientallen jaren tijd ontwikkelde de heester zich snel en groeide uit tot metershoge bomen en enorme struwelen. De hoogtijdagen van de jeneverbes leken voorbij toen andere bomen deze pioniers begonnen in te halen. Zodra er om zonlicht gevochten moest worden, delfden de jeneverbessen het onderspit.

Op De Palms, leken ze ten dode opgeschreven.
Kortgeleden is door middel van het landelijke
project 'Op de bres voor de Jeneverbes' een
reddingspoging gestart. Ook de rand van De
Palms is in dit project meegenomen.

Het jeneverbes-dilemma

Jeneverbes hoort bij het stadium van een heideveld dat net begroeid raakt, maar waar nog geen andere bomen zijn. Zodra de jeneverbes lichtconcurrentie ondervindt, zal hij het onderspit delven. De eisen die hij aan zijn omgeving stelt, zijn zo speciaal dat de jeneverbes weer net zo snel kan verdwijnen, als hij destijds is gekomen. Tenzij er wordt ingegrepen.

De afgelopen jaren hebben de liefhebbers van de jeneverbes zich verenigd in het Jeneverbes-gilde om zich in te zetten voor het behoud van deze typerende bomen.

In het bos ten noordwesten van De Palms kwam een project tot stand om oude, stervende of verstrikt geraakte jeneverbesstruwelen van de ondergang te redden.

Om de jeneverbes te laten gedijen moeten andere, gezonde bomen en struiken het veld

ruimen. Zie hier het jeneverbes-dilemma: mag je de 'wetten van de natuur' op deze manier beïnvloeden? En heeft het zin? Kennelijk heeft de natuur zo haar eigen plannen met de jeneverbes.

8 Witte wieven

kaart

- Voorbij het wildrooster moet u rechtsaf De Palms op.
- De paaltjes brengen u min of meer diagonaal het veld over.

Als de avondschemer invalt, komt u via de konijnenpaadjes in een geheimzinnige sprookjeswereld van heksen en geesten terecht. Zodra de ochtendnevel optrekt, verdwijnen de laatste Witte Wieven' achter de palmbossies. Een ontmoeting die iets reëler is, is een met de schapen die hier de opslag

moeten weg eten. Hoewel, die voelen zich hier zo goed thuis dat zelfs de medewerkers van Het Drentse Landschap ze vaak niet eens kunnen vinden!

Het Drentse Landschap hoopt door consequent verschravingsbeheer op De Palms toe te passen de verjonging optimale kansen te geven en de jeneverbes te behouden. Verjonging vindt vrijwel alleen plaats doordat takken tot op de grond doorzakken, daar wortel schieten en op die plek verder zelfstandig doorgroeien. Afleggen wordt dit genoemd.

9 **Terug naar vertrekpunt** kaart

- U komt uit bij een smal wildrooster.
- Op het pad gaat u linksaf en u loopt terug bij het vertrekpunt.

KLEINE VUURVLINDER / FOTO: HANNA SCHIPPER

Vakantie bij Het Drentse Landschap?

Stichting Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantiewoningen in of vlakbij natuurgebieden. Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer.

Wilt u meer weten? Kijk op

www.drentslandschap.nl/vakantiewoningen

of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

Stichting Het Drentse Landschap

Postbus 83, 9400 AB Assen

(0592) 31 35 52

info@drentslandschap.nl

www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Het Drentse Landschap

